

København, marts 2012

Verdens Skoves høringssvar til

Bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning og tilskudsvejledning

Danmark besluttede i 1992 under Rio-konventionen at gøre en indsats for bevarelsen af biodiversiteten.

Siden da er der kun sporadisk gjort en indsats for bevarelsen af Danmarks mest truede natur i skovene. Konsekvensen er, at naturen, og dermed biodiversiteten, i skovene i dag, 20 år efter tilslutningen, stadig er under pres.

Verdens Skove mener derfor som udgangspunkt, at indsatsen for øget skovrejsning først skal styrkes når skovenes natur er sikret, og at skovrejsningen i langt højere grad end der er lag op til, skal bidrage til målet om at stoppe tilbagegangen for den biologiske mangfoldighed. Dette vil være i tråd med anbefalinger fra førende forskere og det miljøøkonomiske råd.

Generelt ser Verdens Skove positivt på at der anvendes et pointsystem, der honorerer brugen af hjemmehørende arter, og at der gives særligt tilskud til anlæg af ny skov uden brug af pesticider og ved skånsom jordbearbejdning. Dog mener Verdens Skove at den overordnede prioritering i bekendtgørelsen og vejledningen, bør være mere i tråd med blandt andet Miljøøkonomisk Råds anbefalinger.

Verdens Skove mener, at der skal lægges meget mere vægt på naturværdier i de nye skove. Det Grønne Kontaktudvalgs rapport "Danmarks natur frem mod 2020" og det Miljøøkonomiske Råds anbefalinger peger begge på at en sikring af biodiversiteten sker ved en sikring af naturen i skovene. Ny skovrejsning alene sikrer ikke biodiversiteten, men skovrejsning kan sammen med beskyttelsen af sårbar natur i skov sikre målet om bevarelsen af biodiversiteten.

Verdens Skove mener at tilskudsvejledningen generelt har alt for meget fokus på at øge arealet med produktionsskov og alt for lidt fokus på at skovrejsning kan medvirke til at løse Danmarks udfordringer på biodiversitetsområdet.

Verdens Skove mener derfor, at det bør prioriteres meget højere i bekendtgørelsen og vejledningen at privat skovrejsning især bør støttes i tilfælde, hvor der i den nye skov sættes på naturlig succession, stormfasthed, biodiversitet, naturlig hydrologi, hjemmehørende arter, løvtræer og blandingskov. Vi mener at denne prioritering vil gavne samfundet, både hvad angår øget biodiversitet og rekreativ brug af skovene.

Som en afsluttende kommentar skal dog nævnes, at selvom vi støtter målet om en fordobling af skovarealet og at der er positive elementer i den nye bekendtgørelse og tilskudsvejledningen, så mener vi generelt, at den bedste prioritering i forhold til at sikre biodiversitet er, at investere i at sikre gode forhold for biodiversiteten i de eksisterende skove, og at vi derfor håber, at den øgede støtte til skovrejsning ikke på nogen måde sker på bekostning af et øget fokus på at sikre biodiversiteten i de eksisterende skove.

Kommentarer til: Bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning

§5, stk 1, nr 4:

Det er en betingelse for, at der kan ydes tilskud efter § 2, nr. 1 - 3, at arealet

tilplantes eller tilsås med egnede træarter

Her bør træartsvalget specificeres og der bør stilles krav om at bruge hjemmehørende arter, sikre stormstabilitet (mindst 50% hjemmehørende arter viser erfaringer fra England og Tyskland) og øge artsrigdommen i valg af træ og buskarter til gavn for biodiversitet og friluftsliv. Desuden gælder det også for denne paragraf at naturlig tilgroning bør støttes på (mindst) samme niveau som plantning og såning

§ 5. Stk. 3.

Der kan kun ydes tilskud efter § 2, nr. 3, til arealer, som

tilplantes med skov eller udlægges til naturlig tilgroning

§ 2. Stk 1

Tilskud kan ydes til:

3) Kompensation i op til 10 år for tabt indkomst som følge af skovrejsning

Verdens Skove ser disse to paragraffer som problematiske når man tager i betragtning, at der ved naturlig tilgroning vil gå væsentligt længere tid, før en sluttet skov er opnået end ved tilplantning. Ved at reglen om at kompensation kun gives de første 10 år, synes tilplantning at favoriseres fremfor naturlig tilgroning. Dette ser vi som uheldig da det netop er den natur som opstår i overgangsperioden hvor skovnaturen udvikler sig frit, der vil bidrage aller mest i forhold til at sikre biodiversiteten i fremtiden.

Kommentarer til: Tilskudsvejledning til bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning

Pointssystem

Verdens Skove mener at biodiversiteten generelt får for lidt opmærksomhed i bekendtgørelsen. Dette kommer særligt frem når pointsystemet, der er grundlaget for prioriteringen af ansøgninger om tilskud, beskrives i vejledningen, hvor kun et enkelt point ud af 11½ mulige bliver tildelt naturværdier i form af 75% hjemmehørende arter, mens hele 3,5 point tildeles rekreative formål. Denne nedprioritering af naturværdier er helt uforståelig i lyset af rapporten fra Miljøøkonomisk Råd og Det Grønne Kontaktudvalgs rapport "Danmarks natur frem mod 2020", samt regeringens mål om at stoppe tilbagegangen af biodiversitet. Naturværdier og biodiversitet bør helt klart prioriteres langt højere i pointsystemet. Ud over krav om hjemmehørende arter og dertilhørende point bør nyanlagte skove, for at understøtte konklusionerne i de to rapporter, også tildeles point i forhold til naturværdi. Vi foreslår at naturværdi kunne måles i ny skovs nærhed til gammel skov, reetablering eller bevarelse af naturlig hydrologi, lysåben skov og skovenge. Heudover mener Verdens Skove at initiativer til gamle ekstensive driftsformer bør støttes. Dette gælder især ekstensiv helårsgræsning og urørte succesionsskove, som i denne vejledning referes til som naturlig tilgroning.

Naturlig tilgroning

"Efter 10 år skal arealet udlagt til naturlig tilgroning være bevokset på en måde som sikrer, at der dannes højstammet skov. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Skov- og Naturstyrelsen kræve, at skovejeren foretager en supplerende tilplantning/såning" (s. 7)

Verdens Skove foreslår at denne tekst omskrives til:

"Efter 10 år skal der være udsigt til at arealet som er udlagt til naturlig tilgroning udvikler sig til skov iflg. FN's skovdefinition (min. 10% kronedække på arealet). Hvis dette ikke er tilfældet, kan Skov- og Naturstyrelsen kræve, at skovejeren foretager en supplerende plantning eller kræve tilskudet tilbagebetalt."

Verdens Skoves mener at støtte til naturlig tilgroning bør øges i forhold til tilplantning og såning og at der bør fokuseres langt mere på god værdifuld natur end på kravet om højstammet skov indenfor en fastsat årrække (10 år). Den natur som opstår i en mellemliggende periode, hvor skovnaturen udvikler sig ved naturlig succession, bliver en bedre og mere værdifuld natur som er i tråd med regerings målsætning om bevarelse af biodiversitet og ovennævnte rapporters fokus på øget biodiversitet.

Ved at fokusere så meget på etablering af produktionsskov som kravet om forstlig pleje lægger op til, diskrimineres en mere ekstensiv skovudvikling samt naturskov og naturlig tilgroning økonomisk. Vi mener at staten i langt højere grad i sin støtteordning bør belønne skovejere som vælger en biodiversitetsfremmende tilgang til anglæg af ny skov.

Set i lyset af den generelle mangel på naturskove i Danmark, ville det være et stærkt signal fra Naturstyrelsen, hvis der i langt højere grad blev udlagt arealer til naturlig succession, specielt i forbindelse med eksisterende skove og især eksisterende naturskogsarealer. Hvis der på sådanne arealer kommer en massiv opvækst af eksotiske arter, kan man på sigt, ved at hugge for de hjemmehørende arter få en blandet naturskov af hjemmehørende arter evt. med et element af eksotiske arter. Det er billigt og det gavner i høj grad biodiversiteten på længere sigt. Verdens Skove har tidligere foreslået i forbindelse med stormfald, at

mindst 10% af de stormfældede arealer bør udlægges til naturlig succesion, og der bør ligeledes være en klar målsætning for andelen af naturlig succesion og ekstensive skovrejsningsmetoder i tilskudsvejledningen.

Træartsvalg

Verdens Skove mener at der bør ydes særlig støtte til nye skove som anlægges som blandingsskove, med hovedvægt på løvtræer og naturligvis på hjemmehørende arter. Vi mener ikke at samfundet har gavn af f.eks. anlæg af granplantager, der hverken bidrager til biodiversitet eller rekreativ brug. Vi mener desuden at stormfasthed og klimatilpasning bør indtænkes som et vigtigt element i støtteordningen, så vi i Danmark fremover går mod mere stabile skove med en højere biodiversitet.

Sidst men ikke mindst vil Verdens Skove gerne opfordre til at der ikke gives støtte til skovrejsning hvis der indgår sitkagran eller bjergfyr i kulturplanerne for arealerne. I den forbindelse vil vi endnu engang gøre Naturstyrelsen opmærksom på, at det efter vores mening er i modstrid med artikel 8 (h) "Prevent the introduction of, control or eradicate those alien species which threaten ecosystems, habitats or species" i Biodiversitetskonventionen, at der plantes sitkagran og bjergfyr i Danmark.

Verdens Skove har (på trods af at vi har opfordret til det mange gange) ikke kendskab til undersøgelser af sitkagrans rolle som invasiv eksotisk art i Danmark på linie med eksempelvis bjørneklo og rynket rose, men Verdens Skove mener at der på baggrund af et forsigtighedsprincip som et absolut minimum bør gennemføres en undersøgelse af konsekvenserne af nye tilplantninger af de to arter inden der kan opnåes støtte og kulturene anlægges. Vi har kendskab til at sitkagran regnes for en invasiv art i Vestnorge, dvs. under klimaforhold og jordbundsforhold der er sammenlignelige med den vestlige del af Danmark, hvilket giver anledning til bekymring. Sitkagran og bjergfyr anses desuden som problemarter i danske naturarealer. Der bruges årligt betydelige ressourcer på at bekæmpe disse arter. Bjergfyr er almindelig kendt som en meget aggressiv invasiv eksotisk art bla. i alle hedeområder og klitområder, derfor mener Verdens Skove ikke at der burde herske nogen tvivl om at der er i strid med biodiversitetskonventionen at plante bjergfyr i Danmark. Verdens Skove vil hermed gerne igen tilbyde vores assistance i forbindelse med at undersøge hvilke erfaringer der findes mht. eksotiske træarters potentiale som invasive arter i Danmark.

Verdens Skove nævner bevidst ikke rødgran og ædelgran i denne forbindelse, fordi disse to arter ikke er fremmede for den danske natur på samme niveau som eksempelvis sitkagran, da begge arter før har optrådt naturligt i Danmark, og flere steder i Europa optræder sammen med arter der er hjemmehørende i Danmark. De udgør derfor sandsynligvis ikke nogen akut trussel for danske habitater eller biodiversiteten i Danmark.

På vegne af Verdens Skove,

Astrid Wodschow